TAE 2021

Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33

Valtiovarainvaliokunta, kunta- ja terveysjaosto

HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2021 talousarvioksi

Mikko Nygård 6.10.2020

Yleistä

- Pääluokan loppusumma 17,6 mrd. euroa
  - noin 27,4 % valtion budjetista
  - 2,7 mrd. euroa suurempi kuin 2020 varsinainen talousarvio
- Suurimmat muutokset aiheutuvat suoraan tai välillisesti koronasta:
  - Korona testaukseen ja testauskapasiteetin nostamiseen, jäljittämiseen, karanteeneihin, potilaiden hoitoon ja matkustamisen terveysturvallisuuteen noin +1,7 mrd. euroa
  - Työttömyysturva +582 milj. euroa
  - Perustoimeentulotuki ja asumistuki +191 milj. euroa
  - Sairausvakuutus +164 milj. euroa
- Poikkeuksena kehyssääntöön koronaan liittyvät välittömät terveysturvallisuuden kustannukset katetaan täysimääräisesti kehyksen ulkopuolisina menoina, tilapäisesti vuotta 2021 koskien.

Pääluokka 33 TAE 2021

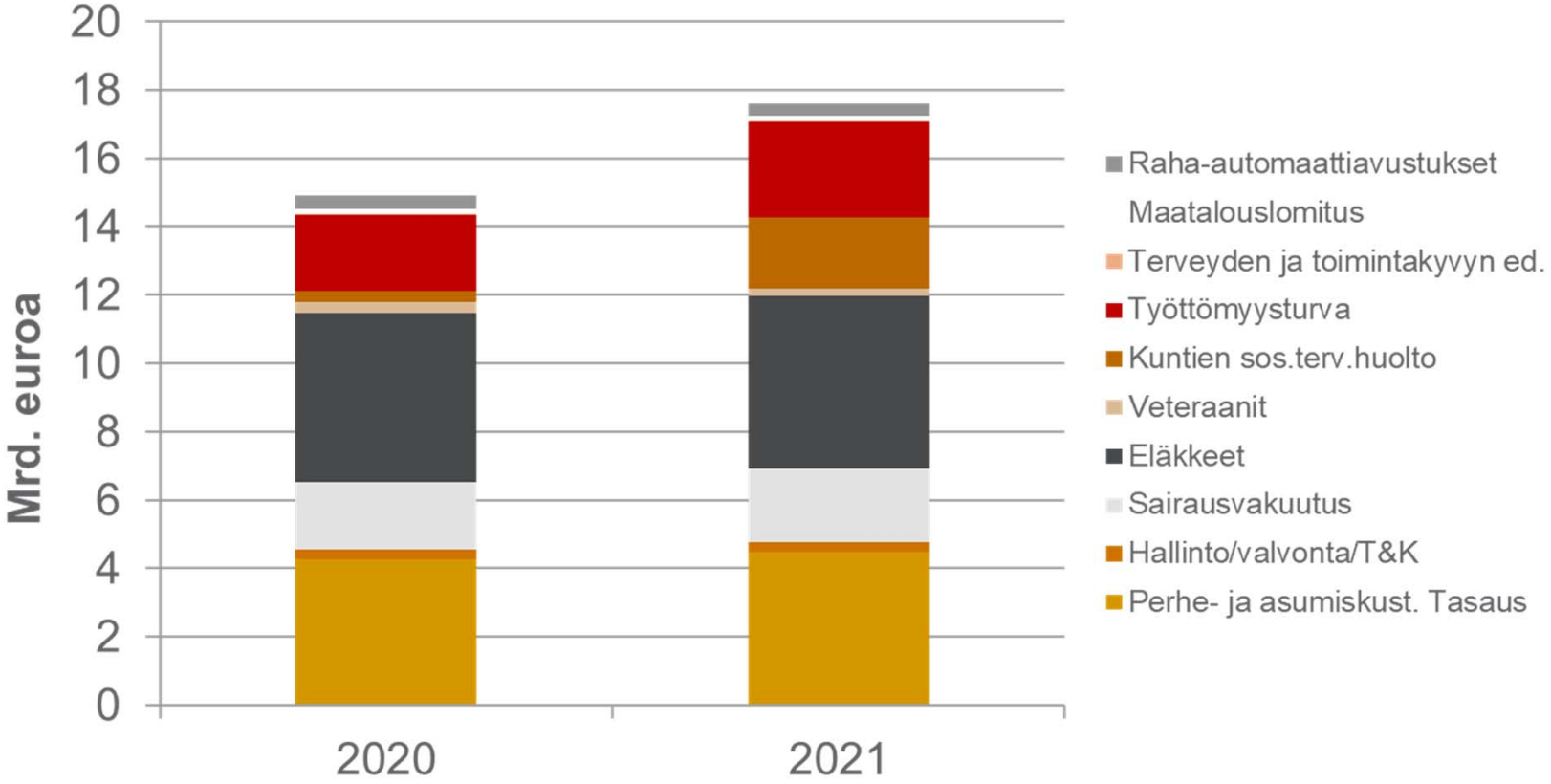

Perhe- ja asumiskustannusten tasaus

- 4,5 mrd. euroa, lisäystä 211 milj. euroa
- Muutos aiheutuu pääasiassa tarvearvion muutoksista asumistuessa ja toimeentulotuessa
- Koronavirustilanne ja siitä johtuva talouden heikkeneminen vaikuttavat merkittävästi Kelan etuuksiin, kuten työttömyysturvaan, asumistukeen ja perustoimeentulotukeen
- KELA:n toimintamenoihin vajaan 29 milj. euron lisäys
- Asumistuessa huomioitu 20 milj. euron lisäys mm. opiskelijakoulutuksen opiskelupaikkojen lisäämisestä toisella asteella

Sairausvakuutus

- Valtion osuus 2,14 mrd. euroa, lisäystä 164 milj. euroa
- Lisäys aiheutuu pääosin tarvearvion muutoksesta
- Sairaanhoitovakuutuksen 16,1 milj. euron valtion osuus YTHS:n rahoitukseen on siirretty momentille 33.60.35
- Perhevapaauudistus toteutetaan 2022 alkaen ja sille on 25 milj. euron kehysvaraus

Työttömyysturva

- Noin 2,8 mrd. euroa, lisäystä 582 milj. euroa
- Lisäys aiheutuu koronavirustilanteen aiheuttamasta työttömien ja lomautettujen määrän kasvusta
- Tarvearvion muutokset jakaantuvat seuraavasti:
  - Ansioturva 210,6 milj. euroa
  - Perusturva 370,2 milj. euroa

Eläkkeet

- 5,0 mrd. euroa, jossa lisäystä 91 milj. euroa
- Koronavirustilanteen johdosta yrittäjien työtulojen arvioidaan alenevan, joka lisää valtion osuutta yrittäjille maksettavista eläkkeistä 89,3 milj. euroa

Kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut

- Sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämishankkeisiin 122,9 milj. euroa, jossa lisäystä 25,5 milj. euroa. Kehittämishankkeet kohdentuvat mm:
  - Peruspalveluiden saatavuuden turvaamiseen mm. hoitotakuulla sekä sovittamalla yhteen asiakkaan palvelupolkua
  - Ikäihmisten hoidon ja hoivan parantamiseen valmistelemalla poikkihallinnollinen ikäohjelma sekä kehittämällä omaishoitoa, kotihoitoa ja perhepalveluita
  - Kansallisen poikkihallinnollisen mielenterveysstrategian ja lapsistrategian valmisteluun
- Turvakotipaikkojen lisäämiseen 1,0 milj. euron korotus, rahoitus yhteensä 23,55 milj. euroa
- Uusi momentti YTHS:n tuottamaan opiskeluterveydenhuoltoon, jolle 65,8 milj. euron valtion rahoitus
- Terveydenhuollon yksiköiden yliopistotasoisen tutkimuksen rahoitus 25 milj. euroa

Koronakorvaukset kunnille ja kuntayhtymille

- Momentille 33.60.38 yhteensä 1,66 mrd. euroa kehyksen ulkopuolisena menona:
  - 1,4 mrd. euroa testauksesta ja jäljittämisestä aiheutuviin kustannuksiin kunnille, kuntayhtymille ja Ahvenanmaan maakunnalle
  - 30 milj. euroa testausteknologiaan
  - 30 milj. euroa rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuteen (muu kuin testaus)
  - 200 milj. euroa valtionavustuksena muihin välittömiin kustannuksiin
- Valtionavustuksiin liittyvät menettelyt valmistellaan VM-STM-yhteistyössä
- VM:n peruspalvelujen valtionosuusmomentilla yhteensä 300 milj. euroa (280 kertaluonteisena eränä + 20 harkinnanvarainen vos korotus)

Muuta

- Veteraanien tukemiseen 241 milj. euroa
- Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitukseen 138 milj. euroa:
  - Maatalousyrittäjien jaksamista tukevaan Välitä viljelijästä – hankkeeseen 2 milj. euroa
  - Lomitusalueiden yhdistämisen liitoskustannuksiin 2 milj. euroa
  - Valtion korvaukseen poronhoitajien sijaisapuun 100 000 euron tasokorotus
- Kansallisessa rokotusohjelmassa pneumokokkirokotteen laajentaminen riskiryhmille 0,3 milj. euroa
- Lääkeasioiden tiekartan toimeenpano 5,0 milj. euroa

Virastot ja laitokset

- Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan virastojen ja laitosten toimintamenomomenteilla on huomioitu mm:
  - STM:n määräaikaiset lisäresurssit koronatilanteeseen 1,2 milj. euroa
  - Valviralle lastensuojelun, vanhustenhuollon, alkoholielinkeinon ja tupakkalain valvontaan 0,63 milj. euroa
  - THL:lle covid-19 -epidemian torjunnan ja hallinnan resurssien määräaikainen vahvistamiseen 0,8 milj. euroa
  - THL:lle naisiin kohdistuvan väkivallan torjunnan toimikunnalle sekä tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estämisen toimintaohjelman toimeenpanoon yhteensä 0,2 milj. euroa
  - THL:lle väkivaltaisen radikalisaation ja ekstremismin ehkäisemiseen 0,5 milj. euroa
  - THL:lle vanhuspalvelulain muutoksesta aiheutuviin pysyviin menoihin 0,8 milj. euroa